Perustuslakivaliokunta

Keskiviikko 12.3.2025 klo 9.30—10.33

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr
jäsen Petri Honkonen kesk (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Atte Kaleva kok (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (4) (3, 5 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Karoliina Partanen kok (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
varajäsen Henrik Vuornos kok (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 212/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta
A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin muuttaa kappale 1 kuulumaan seuraavasti: "Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perusopetuslakia. Esityksen tavoitteena on sen perustelujen (s. 18—19) mukaan vahvistaa opettajien ja rehtoreiden toimivaltuuksia puuttua puhelimen tai muun mobiililaitteen käyttöön työpäivän aikana. Lainsäädäntömuutosten tavoitteena olisi vahvistaa ja parantaa oppilaiden keskittymistä opetukseen ja koulun muuhun toimintaan. Lisäksi vahvistettaisiin opetukseen osallistuvan oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön."

Päätettiin muuttaa kappale 3 kuulumaan seuraavasti: "Ehdotetussa sääntelyssä, jonka tavoitteena on vahvistaa ja parantaa oppilaiden keskittymistä opetukseen, on valiokunnan mielestä ensisijaisesti kysymys perustuslain 16 §:ssä turvattujen sivistyksellisten oikeuksien toteuttamisesta perustuslain 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetussa sääntelyssä ei ole kyse perusoikeuksia rajoittavasta tai niihin puuttuvasta sääntelystä. Lisäksi valiokunnan mielestä on selvää, ettei perusoikeussuojaa edes nauti sellainen oppimistarkoitukseen tai terveydenhoitoon liittymätön mobiililaitteiden käyttö, joka häiritsee opetusta tai oppimista. Myöskään sääntely mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla ei muodostu ongelmalliseksi."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 204/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin korvata kappaleen 14 ensimmäisen virkkeen sana "erittäin" sanalla "hyvin".

Päätettiin lisätä kappaleen 15 toisen virkkeen jälkeen kolme uutta virkettä seuraavasti: "Tällä on erityisesti merkitystä rikoslain 41 luvun 3 §:n 1 momentin 4 kohtaan ehdotetun tekomuodon kannalta, kun se laajentaa teonkuvauksen vähemmän moitittaviin tekoihin. Esityksessä (s. 37) katsotaan, että törkeyden kokonaisarvostelulauseke mahdollistaa jatkossa rangaistuksen määräämisessä rangaistusasteikon merkittävästä kaventumisesta mah-

dollisesti aiheutuvien kohtuuttomien lopputulosten välttämisen. Perustuslakivaliokunta ei pidä tällaista tukeutumista kokonaisarvosteluun asianmukaisena."

Päätettiin korvata kappaleen 16 kolmannen virkkeen sana "harkintamarginaalin" sanalla "liikkumavaran".

Päätettiin muuttaa kappale 17 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä rangaistusasteikon tulee mahdollistaa tuomioistuinten toteuttama tietyn teon tunnusmerkistön kattamien tekojen moitittavuudessa ilmenevien erojen riittävä ja oikeudenmukainen huomioon ottaminen. Siten rikoslain 41 luvun 3 §:n sisältämä rangaistusasteikko on jossakin määrin ongelmallinen oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta. Seuraamus ei kuitenkaan ole mielivaltainen, eikä sääntely ottaen huomioon lainsäätäjän harkintavallankin vaikuta lakiehdotuksen säätämisjärjestykseen. Perustuslakivaliokunnan mielestä lakivaliokunnan tulisi kuitenkin valtiosääntöoikeudellisista syistä muuttaa rikoslain 41 luvun 3 §:n seuraamuksia koskevaa sääntelyä."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2023

Kertomus K 15/2024 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2024 vp
Valiokunnan lausunto StVL 9/2024 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2023 A 5

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valiokuntaneuvoksen viran täyttäminen

Päätettiin kutsua haastatteluun OTM, VTM, lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, OTT, HTL, lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen ja OTM, lainsäädäntöneuvos Lauri Koskentausta.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 13.3.2025 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala